

Helsingin hallinto-oikeus

Viite: 26469/03.04.04.21/2021

## **Lausunto Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen valitukseen HSY:n Vantaan vesihuollon toiminta-alueesta 2021**

Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY:n vesihuollon toiminta-alue päivitetään vuosittain kaikkien neljän jäsenkunnan (Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen) alueelle, jotta toiminta-alue on mahdollisimman ajantasainen. Toiminta-alueen periaatteet ovat samat kaikissa jäsenkunnissa ja toiminta-alueiden päivitys käydään läpi vuosittain HSY:n ja jäsenkuntien yhteistyötapaamisissa.

Vesihuollon toiminta-alue muodostetaan vesihuollon järjestämisvelvollisuuden ja HSY:n vesihuoltoverkoston sijainnin perusteella. Tarvetta vesihuollolle arvioidaan vesihuoltolain (VHL) 6 § mukaisesti vesihuollon kehittämissuunnitelmassa, joka laaditaan HSY:n jäsenkunnille neljän vuoden välein. Suunnitelmassa tarkistetaan paikkatietopohjaisesti eri alueiden asukasmäärät, YKR-taajamatiedot, arvioidaan terveydelliset ja ympäristönsuojelulliset syyt sekä otetaan huomioon yleis- ja asemakaavoituksessa suunniteltu yhdyskuntakehitys. Lisäksi suunnitelmassa arvioidaan vesihuoltolaitoksen mahdollisuuksia toteuttaa ja huolehtia vesihuollosta taloudellisesti VHL 8 § mukaisesti eri alueille arvioitujen toteutuskustannusten perusteella. Tarkastelujen perusteella määritellään alueet, joille on tarpeen ja mahdollista toteuttaa vesihuolto vesihuoltolaitoksen toimesta.

Vesihuollon kehittämissuunnitelmassa esiin nousseet vesihuollon selvitys- ja laajenemisalueet esitetään karkeana rajauksena, sillä vasta lisäselvitysten, asemakaavoituksen tai vesihuollon rakentamissuunnitelmien valmistuessa tiedetään mitkä kiinteistöt voidaan teknistaloudellisin perustein ottaa mukaan vesihuollon toiminta-alueeseen. Viimeisin vesihuollon kehittämissuunnitelma on hyväksytty 2021.

Vesihuoltoverkostoja laajennetaan Vantaalla yhdyskuntakehityksen mukaisessa aikataulussa VHL 7 § mukaisesti. Vantaalla suurin osa rakentamisesta sijoittuu nykyisille ja uusille asemakaava-alueille, joilla on olemassa oleva tai kaavan toteutuksen yhteydessä rakennettava vesihuolto. Asutusta sijaitsee myös asemakaava-alueen ulkopuolella, mikä näkyy YKR-taajamien määrässä. Asemakaava-alueen ulkopuolella asuinrakentaminen on vähäistä verrattuna asemakaava-alueisiin.

Vesihuollon toiminta-alueeseen kuuluvat kiinteistöt, joilla on tarve vesihuoltolaitoksen huolehtimalle vesihuollolle sekä mahdollisuus liittyä verkostoon. Vesihuollon toiminta-alueeseen kuuluvista kiinteistöistä pääosa sijaitsee alle 20 metrin päässä liittymiskelpoisesta vesijohdosta ja jätevesiviemäristä.

Valituksessaan vesihuollon toiminta-alueen hyväksymispäätöksestä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus katsoo, että toteutuneen ja suunnitellun yhdyskuntakehityksen huomioiminen toiminta-aluepäätöksessä edellyttäisi 2022-2023 laajenemisaluiden ja osan vesihuollon kehittämissuunnitelman kehittämis- ja selvitysalueiden sisällyttämistä toiminta-alueisiin jo nyt.

Vantaan kaupungin näkökulmasta vesihuollon toiminta-alueen laajentamisen tulisi perustua riittävän tarkkoihin suunnitelmiin ja asemakaava-alueiden ulkopuolella tulisi ottaa huomioon myös asukkaiden näkemykset ja rakennetut kiinteistökohtaiset järjestelmät. Vesihuollon kehittämissuunnitelman laatimisen ja toteuttamisen yhteydessä ja vesihuollon rakentamissuunnittelun käynnistyessä mahdollisille laajenemisalueille on tehty vesihuollon liittymishalukkuuskyselyitä, joiden perusteella on ratkaistu, otetaanko alue tai alueen osa toteutettavaksi vai ei. Näin rakennettava vesihuolto voidaan toteuttaa niille alueille, joilla kiinteistöillä on tarve liittyä vesihuoltoon. Samalla vältetään turhia VHL 11 § mukaisia vapautushakemuksia liittämisvelvollisuudesta ja mahdollisia valituskierteitä päätöksistä.

Kaupungin ympäristövalvonnan näkökulmasta verkostojen laajenemista ennakoiva toiminta-alerajaus voi olla ongelmallinen. VHL 10 § mukaan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella oleva kiinteistö on liitettävä laitoksen vesijohtoon ja jätevesiviemäriin. Ennakoivasti hyväksytyllä toiminta-alueella ei kuitenkaan tosiasiaassa ole mahdollista liittyä verkostoihin.

Vesihuollon toteutussuunnittelusta uusille vesihuollon kehittämissuunnitelman mukaisille alueille informoidaan alueen kiinteistöjä tyypillisesti 2-4 vuotta ennen verkostojen rakentamista, minkä voi katsoa olevan riittävän ajoissa kiinteistöjen oman suunnittelun ja varautumisen kannalta.

Vantaan kaupungin kaavoitusohjelmasta vesihuollon toiminta-alueen alustaviin laajenemisalueisiin on nostettu ne alueet, jotka ovat lähivuosina toteutumassa ja joiden perusteella vesihuoltoa on tarpeen laajentaa uusille alueille. Uusilla asemakaava-alueilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltoon ei muodosta ongelmaa, vaikka HSY:n vesihuollon toiminta-alueita ei olisi vielä hyväksytty. Vanhoilla alueilla (YKR-taajamat) toiminta-alueen alustava laajeneminen on esitetty karkeana rajauksena, mikä täsmentyy toiminta-alerajaukseksi rakentamissuunnitelmien tarkentuessa. Edellä esitetyn perusteella HSY-alueella on määritelty ja hyväksytty toiminta-alue toteutetun verkoston perusteella. Lisäksi toiminta-aluepäätöksessä on esitetty toiminta-alueen alustava laajeneminen lähivuosina aikatauluineen.

Vantaan kaupunki vaatii, että Uudenmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksen valitus hylätään kohdan yksi osalta perusteettomana.

Kohdan kaksi osalta Vantaan kaupunki myöntää valituksessa esitetyn väitteen siitä, että valituksenalaisessa päätöksessä esitetty oikaisuvaatimusmenettely ei ole vesihuoltolakiin sovellettava muutoksenhakumenettely. Päätöksessä on virheellisesti esitetty

muutoksenhakumenettelynä kuntalain mukainen oikaisuvaatimus, vaikka vesihuoltolain 8 §:n mukaiseen kunnan päätökseen saa vesihuoltolain 32 §:n mukaisesti hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Vantaan kaupunki kuitenkin esittää huomionaan, ettei virheellisesti ilmoitettu valitusosoitus ole vaarantanut valittajan oikeusturvaa, sillä valittaja on virheellisestä valitusosoituksesta huolimatta toimittanut valituksen toimivaltaiselle viranomaiselle. Vantaan kaupungille ei myöskään ole esitetty hallintolain 49 §:n 2 momentissa mainittua pyyntöä oikean valitusosoituksen antamiseksi. Edelleen Vantaan kaupunki vastauksenaan toteaa, että mikäli virheellisestä valitusosoituksesta johtuen Vantaan kaupungille olisi toimitettu valituksenalaista päätöstä koskeva valitus, olisi Vantaan kaupunki siirtänyt valituksen käsiteltäväksi toimivaltaiselle viranomaiselle ja ilmoittanut siirrosta valittajalle.

VANTAAN KAUPUNKITILALAUTAKUNTA